

Esposti

1/2019



Toimitus

Päätoimittaja Tuure Äikäs

Susanna Akkila

Taittaja Jooa Lindqvist

Eeli Kristian Kallas

Siiri Luukkonen

Emilia Sirjonen

Sumuel Valo

Ulrikka Repokari

--

Kiitos Patrik Rimmille kansikuvasta!

Sisällysluettelo

- Pääkirjoitus	-	4
- Loma?	-	6
- Susi Lahjakkaan Vaatteissa	-	8
- Tasa-arvosta lyhyesti	-	12
- S(iellä tuolla tääll)ä	-	14
- Brändinä itse- varmuus, osa 2.	-	15
- Runo	-	20
- Sukupuolen moni- naisuuden hyväksy- minen vaatii opettajia	-	21
- Ajankohtaista	-	24
- Espostoverin apupaja	-	25

Pitäisi on jossittelua

Tuure Äikäs, Päätoimittaja

Oulu on ollut viime aikoina otsikoissa raiskausrikosten takia. Tekijöinä on lehtitietojen mukaan ollut turvapaikanhakijoita ja kiintiöpakolaisia. Uhreina on ollut useita alle 15-vuotiaita suomalaistyttyjä. Yksi joukkoraiskauksen uhreista, 14-vuotias tyttö, on tehnyt lehtitietojen mukaan itsemurhan.

Oulun kaltaisia vastaavia rikosvyyhtejä on selvitelty aiemmin jo muissa Pohjoismaissa. Tämä ei tullut siis Suomessa yllätyksenä. Tukholman yliopiston prosessioikeuden professori *Christian Diesen* kommentoi maahanmuuttajien yllätyksestä Ruotsin raiskaustilastoissa. Missään länsimaassa ei ole vielä löydetty toimivaa tapaa maahanmuuttajien integroimiseen yhteiskuntaan. Lähi-Idästä ja Pohjois-Afrikasta tulevat nuoret miehet tuovat mukanaan oman arvomaailmansa ja oman kulttuurinsa näkemykset ja käsitykset tytöistä ja naisista. Kotouttamiseen kuuluu suomalaisen yhteiskuntaan kuuluvien arvojen opettaminen. Se työ on liian hidasta, kallista ja jopa mahdotonta. Näin sanoo moni asiantuntija.

Kaikki ovat tuominneet Oulun rikokset kovin sanoin. *Sisäministeri Kai Mykkänen* käyttää silti edelleen useasti sanaa *pitäisi*, kun häneltä kysytään toimenpiteistä. Pitäisi tehdä sitä, pitäisi tehdä tätä. *Pitäisi on jossittelua.*

Suomen turvallisuuden takaamiseksi on ehdotettu lisäystä poliisien määrään. Lupaukset tulevat epäilyttävän sopivasti eduskuntavaalien alla. Ja huh huh, kokoomus on ollut hallituksessa vuodesta 2007. On ollut todella aikaa tehdä vaikuttavia päätöksiä.

Ja poliisitko ratkaisevat ongelman? Kuka haluaa Suomeen poliisien kansoittamaa ja vahtimaa arkea, kuten joissakin maissa on jo tapana?

Tässä kohtaa tekee mieli palata *presidentti Sauli Niinistön* uudenvuoden puheeseen. Niinistö katselee asioita presidentin, isän ja isoisän rooleistaan: ”On muistettava, kenelle ja miksi me tätä suurta tarinaamme kirjoitamme. Teemme sen lapsillemme. Kasvatamme heitä sanoillamme ja esimerkillämme. Ja teoillamme muovaamme maailmaa, joka heille jää.” Uskon presidentin tarkoittavan jokaista sanaansa.

Maahanmuutosta on tulossa tärkein aihe eduskuntavaalikeskusteluihin. Turhan jaarittelun sijasta kaipaamme poliitikoilta, ja sellaiseksi haluavilta, näkemyksiä ja vastauksia siihen, millaista Suomea ehdokkaat ovat rakentamassa. Mitä tehdään, jotta turvapaikkaprosessi saadaan *kaikkien osapuolten kannalta* pysyvästi hallintaan? Millaista maailmaa poliitikot haluavat rakentaa lapsille ja nuorille, tulevaisuuden aikuisille?

Toivomus: ei enää hätiköityjä ratkaisuja, jotka jättävät aukkoja järjestelmään, jota sitten yritetään paikata lyhytnäköisillä ratkaisuilla, jotka johtavat vain uusiin ja syvempiin ongelmiin.

Rikosuutinen lehdessä on lukijalle usein pieni uutinen, mutta uhrin ja lähipiirin elämä uutisen takana ei palaa koskaan enää ennalleen.

Oulussa palavat tänäänkin muistokynttilät.

<https://samnytt.se/danmark-10-av-12-overfallsvaldtakter-begas-av-invandrare/>

tuure.aikas@eduespoo.fi



Loma?

Siiri Luukkonen

”Oliks hyvä loma, mitä teit?”

Tässä on lausahdus, jota kuulee liian monia kertoja jokaisen loman jälkeen. On kiva, että ympärillä olevat ihmiset haluavat tietää kuulumisia, mikäs siinä, mutta yleisin vastaus on ”Joo oli, aika lailla vaan chillasin ja näin kavereita”. Uskon, että tuon vastauksen takana kuitenkin on 100 salaisuutta, liioiteltuna. Kun toinen kysyy, miten loma on sujunut, niin ei siihen kehtaa vastata negatiivisuudella. Olisihan se aitoa kertoa, jos loma on ollut esimerkiksi stressaava tai kiireinen, mutta se ei tunnu oikealta, ainakaan minusta.

Miksi loma sitten on monille niin, no, ei niin loma? Loma meinaa aikaa, kun on tauko tietyistä velvollisuuksista, kuten koulusta, tai ainakin pitäisi olla. Kysyin monilta ystäviltäni, oliko viimeisin joululoma heidän mielestään rento. Monet vastasivat rehellisesti ei, niin kuin minäkin vastaisin.



Pohdin syytä. Kaikki ihmiset ovat erilaisia ja stressaavat eri tavalla eri tilanteissa. Monesti herkille tai suorittaville persoonille lomat saattavat olla hyvinkin kiireisiä ja rankkoja. Ikään kuin olisi

mahdollisuus tehdä tuhat asiaa listalta. Se, että ihmiset odottavat loman jälkeen heti seuraavaa lomaa, ei ole hyvä merkki. Se tarkoittaa, että loma ei ole ollut loma.

Nykyään monilla on koko ajan suurempi ja suurempi kiire. On niin paljon tekemistä, että kroppa menee edellä ja mieli tulee perässä. Sitä vaan tekee ja tekee ja vasta kun huomaa, ettei jaksakaan enää tehdä, kuuntelee mieltään ja ymmärtää, että kaikki tekeminen on ollut liian rasittavaa. Tottakai lomalla saa ja kuuluukin tehdä kaikkea ja nähdä ystäviä. Kunhan vain muistaisi myös vastapainoksi levätä, niin kuin arkenakin. Minulla koulu ja harrastukset vievät paljon aikaa. Välillä omat mielenkiinnonkohteet jäävät aivan taka-alalle ja loma saattaa olla ainoa aika, jolloin toteuttaa niitä.

Jos arki ei olisi niin kiireistä, voisi lomakin olla hengähdystauko. Miksi on välillä niin vaikea kuunnella itseään ja pysyä aloillaan, rauhassa? Joillekin sen aiheuttaa tunnetila nimeltä fomo eli fear of missing out, mikä on ulkopuoliseksi jäämisen pelkoa. On siis ikään kuin tarve olla liikkeellä ja menossa ja tavata kaikkia ja tehdä kaikkea, ettei olisi tunne, että nyt minä en tee mitään, mutta kaikki muut tekevät koko ajan. Esimerkiksi tupakka saattaa olla monille sosiaalinen riippuvuus työpaikalla, eli jos ei polta tupakkaa, saattaa tuntea, ettei ole osa työyhteisöä. Ehkä tämä vertaiskuva voisi auttaa hahmottamaan ja ymmärtämään fomo-tilaa.

Minä toivon, että kun juuri sinulla on vaikka hieman huonompi päivä tai pari tuntia illasta aikaa, niin käytä ne itseäsi miettien. Tee sitä, mistä nautit. Tee jotain, mikä antaa enemmän kuin ottaa. Elä kerrankin vain itsellesi. Tee juuri sitä mitä haluat, et kadu. Anna aina välillä velvollisuuksien levätä.

Susi lahjakkaan vaatteissa

- Lukiolaisten huijarisyndroomasta

Eeli Kristian Kallas

Koeviikkostressistä ja Wilman jaksotodistuksista ei vielä 600-luvulla ennen ajanlaskumme alkua puhuttu, mutta jo silloin opettavaisia eläinsatujaan kehitellyt kreikkalainen Aisopos taisi tietää, miltä ainakin tästä opiskelijasta on aika ajoin tuntunut koko koulu-uransa ajan. Yhdessä kenties tunnetuimmista kertomuksista sattuu susi nimittäin löytämään lampaantaljan. Nälkäiseen mieleen välähtää loistoidea: jos taljan pukee päälleen ja hiipii lammaskatraan sekaan, eivät määkijät osaa varoa lähestyvää vaaraa.

Seuraavassa tulee tunnustus. Minä, päällepäin vaaraton loistokeskiarvon lukiolainen, kymppirivin omistaja ja sukulaistätien ylpeys, olen tavallaan kuin tarinan susi – ja vielä tahtomattani. Vaikka voin vilpittömästi luvata, ettei tarkoituksenani olekaan saada kanssaopiskelijoistani päivällistä, tunnen eläväni pysyvästi samanlaisessa valheessa, vieraat vaatteet ommeltuina kiinni ihoon. En tiedä, miten olen onnistunut saamaan todistuksiini niissä näkyvät arvosanat, mutta varmaa on se, että jotenkin olen onnistunut Suomen ylistettyä koulujärjestelmää huijaamaan. Olen susi lahjakkaan lampaan vaatteissa.

En nimittäin oikeasti varmasti osaa mitään!

Wikipedian mukaan huijarisyndroomaksi – englanniksi *impostor syndrome* – kutsutaan psykologista ilmiötä, jonka vaikutuksesta ihminen ei kykene sisäistämään omia saavutuksiaan todisteista

huolimatta. Harvinainen se ei ole: internet tulvii artikkeleita kaikin puolin menestyneistä, korkeakoulutetuistakin ihmisistä, jotka kokevat itsensä jatkuvasti muita huonommiksi. Huijarisyndrooma on kuitenkin myös lukiolaisten vitsaus. Siitä olen itse elävä esimerkki – kun äiti edellisen jakson arvosanojen ilmestyttyä Wilman rekisteriin halaa minua pitkään ja ihmettelee ääneen, miten *hän* geeneistään on voinut syntyä jotakin noin hienoa, halatessani takaisin mietin, ettei oikeasti olekaan.

Oikeasti tunnen olevani jumissa kummallisessa vaihtoehtotodellisuudessa, jossa olen huijannut niin lähipiirini kuin opettajan toisensa jälkeen uskomaan tekaistuun kyvykkyyteeni, enkä pääse sieltä pois. Samalla, kun ympäristön odotukset kasvavat, takaraivossa sykkii ahdistus: *ehkä ne ensi jaksossa huomaa, etten mä osaa mitään, ehkä yo-kirjoituksissa, ehkä yliopistossa tai työelämässä.*

Alitajuisesti kai pelkään, että stressaava roolileikkini päättyykin samoin kuin lampaaksi tekeytyneellä sudella Aisopoksen sadussa – ennen pitkää paimen päättää valita yhden lampaistaan teuraaksi ja tappaa minut sattumalta, jolloin petos paljastuu.

Voin luvata puhuvani opiskelukokemuksen syvällä rintäänellä sanoessani, että huijarisyndrooma aiheuttaa lukiolaiselle alemmuudentunnetta ja stressiä voimien kuluessa oman ”kelvottomuuden” piilotteluun. Ja mikä tärkeintä – se vie energiaa, jonka voisi käyttää todelliseen itsensä kehittämiseen ja ennen kaikkea niiden asioiden pelottomaan tekemiseen, joita oikeasti rakastaa.

Siispä avaan Pandoran lippaan ja lähden eväsretkelle mieleni synkimpiin sopukoihin, niihin, joissa huonommuuden tunne asuu, pohtimaan mahdollisia syitä huijarisyndroomaan. Ajatuksena esiin nousee väistämättäkin perisuomalainen vaatimattomuuden kulttuuri: itsekehu haisee pahemmalta kuin Koskenkorva, eikä omista saavutuksista tai positiivisista ominaisuuksista ole

soveliasta hiiskua kuolinvuoteellakaan. Toisena on tietysti iki-ihana kymppin tyttöys, tuo sukupolveen ja -puoleen sitomaton identiteetti, joka vuodesta toiseen luo koulumenestyjistä kuvaa aivottoman miellyttämishaluisina hikipinkoina. Stereotyyppinen *kymppin oppilas* opettelee ulkoa sivukaupalla pientä pränkkiä ymmärtämättä sanaakaan ja nuolee kuuliaisesti niin peruskoulun luokanopettajan kuin YTL:n sensorin kengänpohjia. Kymppin oppilas vie stipendikirjekuoret ja yliopistojen opiskelupaikat siltä mystiseltä ihmisrodulta, jota myös *oikeasti lahjakkaaksi* kutsutaan.

Ainakaan hän ei kykene itsenäiseen ajatteluun tai ansaitse laaja-alaista menestystään älykkyydellä, muuntautumiskyvyllä ja ennen kaikkea pitkäjänteisellä ahkeruudella. Hän on todellinen susi lahjakkaan vaatteissa. Voi kyllä sitten *oikeassa elämässä* nähdään myöhemmin, ettei siitä kymppin oppilaasta mihinkään ollutkaan!

Vähemmästäkin tulee kelvoton olo.

Huijarisyndrooman syyt ovat toki jokaisella yksilölliset. Ehdotan kuitenkin, että kaikkien hyväksi opetellaan ulos siitä suomalaismentaliteetista, jonka mukaan joka ainoa kehu ja itsestä pitämisen osoitus on torjuttava kuin ruttotartunta, ja ehkä siinä samalla opitaan armollisemmiksi itseämme kohtaan – ja muita. *Homo homini lupus est* ei oikeasti ole lukiomaailmassakaan hyvä juttu. Omasta osaamisestaan itsevarmalla opiskelijalla ei myöskään ole tarvetta kokea kanssalukiolaisiaan kilpailijoina, ja kaikki voivat paremmin.

Lisäksi itseäni ainakin lohduttaa myös sen sisäistäminen, miten pieni osa kyvykkyydestä on mystisesti kohdussa sisäänkoodattu tulevan lukiolaisen alkioon ja miten huomattavasti suurempi syntyy ahkeruudella, harjoittelulla ja oikealla asenteella. Ajatuksen niistä joistain *oikeasti lahjakkaista* ihmisistä voi siis saman tien hylätä, jolloin myös ajatuskokeen lammaslauma häviää ympäriltä. Jäljelle jäävällä tyhjällä laiturilla onkin sitten jo huomattavasti helpompi hengittää. Siinä kohtaa muka-susi alkaa ymmärtää, että

viikatemiestä ei tule eikä valepukuja ole, ja ehkä onkin oikeasti ihan yhtä fiksu ja hyvä tyyppi kuin kaikki muutkin. Kymppirivin kanssa tai ilman.

Alun kreikkalaisen esimerkkimme päivällisjahti kenties päättyi surullisiin seurauksiin, mutta lieneeköhän tämän tekstin lukiolaissutta koskaan olemassa ollutkaan?

Tasa-arvosta lyhyesti

Emilia Sirjonen

Ennen kuin pääsen itse aiheeseen eli tasa-arvoon, ja erityisesti sukupuolten väliseen tasa-arvoon, haluan tehdä jokaiselle lukijalle selväksi, että myös minä haluan sukupuolten välille tasa-arvon. Haluan myös painottaa sitä, että olen itse nainen enkä se ”stereotyyppinen mies, joka ei halua naisille samoja oikeuksia kuin itselleen”. Toivon, ettei tekstistäni tule sitä kuvaa, että yleistän asioita liikaa, vaikka käytän siihen viittaavia sanavalintoja. Tämän sanottuani voin siirtyä itse aiheeseen.

Nykypäivänä kuulee paljon uutisissa ja sosiaalisessa mediassa paljon juttuja naisilta siitä, kuinka on väärin, että naisten asema on huonompi kuin miesten ja meitä jollain lailla sorretaan ja väheksytään yhteiskunnassa. Totta kai näissä väitteissä on myös perääkin, koska kuten muun muassa sanotaan, on naisen euro pienempi kuin miehen.

Onko aktivisteille tullut kuitenkin mieleen, että jos haluaa saada vapauksia ja etuja, tulee ottaa vastaan myös tasa-arvon mukana tulevat vastuut ja kaikki ns. eivät niin kivat jutut? Esimerkkinä tästä pidän sitä, että kaikille 18 vuotta täyttäneille miehille on määrätty maassamme asevelvollisuus. Mutta missä on naisille vastaava? Miksi naisille ei ole vastaavaa velvoitetta? Vaikkei se sitten olisi samanlainen asevelvollisuus, eikö naisilla pitäisi olla jotain? Koska jos kävisi joskus niin huonosti, että Suomi joutuisi sotatilaan, olisivat monet naiset sormi suussa, mitä pitää tehdä. Totta kai osaisimme kotirintamalla hoitaa tavalliset askareet, mutta ei meistä monestakaan olisi rintamalla auttamaan. Siinä tulee taas tasa-arvo mukaan. Miksi miesten pitää lähteä uhraamaan henkensä maamme

puolesta, mutta naiset jäävät kotiin? Don't get me wrong, en halua vähätellä kotirintaman tehtäviä mitenkään. En tietenkään. Pitäisi vain muistaa se, että ei voi ottaa vain kivoja juttuja kasan päältä ja jättää vastuutehtäviä muiden hoidettavaksi.

Joten jos seuraavan kerran kuulee puhuttavan tasa-arvosta ja sen nimissä oikeuksiensa vaatimisesta, kannattaa kuunnella, mitä on vastikkeena valmis antamaan. Onko valmis luopumaan jostain muusta oikeudestaan siinä yhteydessä? Onko esimerkiksi tasa-arvon edistämistä se, että nainen odottaa miehen avaavan oven tai ottavan hatun pois päästään sisällä, jos ei naisten sitä tarvitse itse tehdä?

Ihminen on myös olento, joka ei kauan pysy tyytyväisenä. Jokaisen tasa-arvoa tavoittelevan kannattaisi aina silloin tällöin istua alas ja tarkastella jo saavutettua. Pitäisi miettiä, miten paljon olemme jo saavuttaneet verrattuna ihan vain muutaman vuosikymmenen taakse menneisyyteen. Meidän naisten asiat ovat siihen verrattuna jo selkeästi parantuneet.

S(iellä tuolla täällä)

Sumuel Valo

Äkkiä olitkin kaikkialla.

Olit keltaisissa aleilmoituksissa

pihalla parveilevien talitiaisten keltaisissa kuvuissa
keltaisissa vaahteroissa ja keltaisessa tunnelin valossa
(yhdistin ne aina sinapinkeltaisiin housuihisi).

Olit viereisen hotellihuoneen kuorsauksen tahdissa

ja yötä saattaneen illan basson pulssissa
ja sitä edeltäneen junan keinunnan rytmissä
ja sen lattian yli liidelleen leidin koroissa.

Olit vihreissä kuulokkeissa ja Bowien salamassa
(rumanväriset jottei niitä varastettaisi)

äänikirjapalvelun mainoksessa sekä ääni että tuote
(suussasi oli aina uusi tarina)

Olit haavassa

jonka sain leikatessani tomaattia
(minä näytin sinulle ne aiemmat)

olit vastapäisen matkustajan huivin hapsuissa
ja koverrus kirkon penkin päätypylväässä
(et usko, en minäkään)

olit numeroyhdistelmä kalenterissa ja kellossa ja bussin otsassa
(miksi luulit että herätykseni soi 06.07)

Voitko jo mennä?

Brändinä

itsevarmuus, osa 2.

Jooa Lindqvist

Keskiviikkona 3. lokakuuta koulullamme kävi kaksi tuttua kasvoa esittelemässä perustamaansa yritystä. Koulumme entiset opiskelijat Jani Torppa ja Jesse Lempiäinen ovat perustaneet itsevarmuutta edustavan vaatebrändin, JetiFörLivetin, joka on noin vuodessa kasvanut kiitettävästi. Tilaisuus pidettiin auditoriossa, ja osallistujat saivat halutessaan kokeilla JetiFörLivetin tuotteita ja ostaa niitä alennetuin hinnoin.

Tilaisuus aloitettiin luonnollisesti esittelyillä: sekä Torppa että Lempiäinen ovat Jyllasta muutama vuosi takaperin valmistuneita nuoria miehiä, jotka kumpikin päätyivät uurastamaan omien töidensä ohella oman vaatebrändinsä kanssa. Torppa kertoi aloittaneensa muun muassa varastotöissä ja Teliällä ständimyyjänä. Lempiäinen puolestaan oli perustanut 16-vuotiaana toiminimen musiikin saralla ja keikkaillut satunnaisesti koulun ohella.

Jani Torppa oli kuitenkin elämänsä aikana huomannut, että Suomessa itsevarmuus on tietynlainen tabu, joka sekoitetaan turhan usein ylimielisyyteen. Muodista ja pukeutumisesta kiinnostunut Torppa oli todennut, että mikäpä olisi parempi keino edustaa itsevarmuutta kuin vaatetus. Olihan kyseessä jotain, mitä kaikki tarvitsevat. Torpalla oli ollut mielessään konsepti, johon liittyisi mahdollisimman monien erilaisten ihmisten tarinoita itsevarmuudesta heidän omien kokemustensa ja toimintansa pohjalta. Tähän mennessä tarinoita on kertynyt 26 ja joukosta löytyy niin koulumme englanninopettajan Heli Karin kuin julkisuudessa jo pitkään paistatelleen Niko Saarisenkin tarinat.

Lempiäinen puolestaan päätyi toimimaan brändissä kiinnostuksensa ja pienen valkoisen valheen avulla. Torppa otti pian idean syntymisen jälkeen tarinoita kerätessään yhteyttä lapsuudenystäväänsä Jesse Lempiäiseen, joka oli jo alkanut menestymään artistina nimellä Ninth Floor. Lempiäinen kuitenkin innostui JetiFörLivetin konseptista niin, että hän halusi lähteä täysillä mukaan. Torppa kysyi, olisiko Lempiäisellä mitään tarjottavaa, kuten vaikkapa nettisivujen koodaamiseen liittyvää osaamista. Tätähän Lempiäisellä oli rutkasti -- ainakin muutaman YouTube-tutoriaalin ahmimisen jälkeen.



JetiFörLivetin, jonka lähtökohdat olivat kaksi miestä konseptineen ja valkoisine valheineen, alku olikin kivistä. Vierailijat kertoivat muun muassa hauskan tarinan siitä, miten heidän nettisivujensa julkaisu ei mennyt ihan kuin Strömsössä. Kaksikko istui Isossa

Omenassa kahvilassa, jossa Lempiäinen jakoi puhelimestaan nettiä läppärille, joka siirsi hetken päästä julkaistaviin nettisivuihin liittyvää dataa palvelimelle. Julkaisun tarkkana ajankohtana he kirjoittivat nettisivunsa osoitteen hakupalkkiin, mutta lopputulos ei ollut ihan täysin toivottu: 404 - Not found.

Torppa nauroi nähneensä tässä hetkessä Lempiäisen kasvoilta, että hänellä ei ollut ollut harmaintakaan aavistusta, mitä oli tapahtui. Lempiäinen oli käynyt tässä tilanteessa pari tuhatta riviä komentoja läpi, ja oli löytänytkin virheen. Lopulta tarina oli saanut onnellisen lopun, ja JetiFörLivet puolestaan (yleensä) toimivat nettisivut. Tämänkin jälkeen brändi on kohdannut haasteita sivujensa kanssa: yli 100 rajatun tuotteen tilauksista puuttuivat kokotiedot. Tällekin tarinalle saatiin kuitenkin muutaman hassun puhelun avulla onnellinen loppu.

Tilaisuudessa kerrottiin toinenkin koominen tarina: Torppa oli kuullut ystävältään Makian tytäryhtiöstä, joka "scouttasi" lupaavia vaatebrändejä ja -merkkejä, joille se voisi valmistaa vaatteita. Eräs Torpan ystävä oli suositellut, että hän ottaisi tähän firmaan yhteyttä muutaman vuoden päästä. Tarpeeksi pitkäjänteisellä suostuttelulla ja tavuttelulla hän kuitenkin oli kuitenkin onnistunut saamaan yhteystiedot, ja he olivat onnistuneet saamaan kutsun firman toimistolle keskustelemaan.

Kaksikko oli saapunut toimistolle omina itsevarmoina itseinään mutta keskustelun edetessä karu totuus alkoi paljastumaan pala palalta. Vaatebrändin, jonka nettisivut oli yhden henkilön YouTube-tutoriaalien avulla koodatut, ja vaatevarastona toimivat toisen henkilön ja hänen äitinsä kodit, ei ollut vaikuttanut lupaavimmalta mahdolliselta yhteistyökumppanilta. Lisäksi Lempiäinen tilannetajuisena persoonana oli sattunut mainitsemaan, että he olivat tiukahkolla aikataululla toimistolla: he olivat ruokatauolla, eivätkä siis tehneet tätä hommaa täyspäiväisesti. Lopputulos kuitenkin oli, että yhtiö ottikin JetiFörLivetin remmiinsä.

Tilaisuuden loppupuolella kaksikko vielä vastasi opiskelijoidemme, ja Meri-Satu Sama'nehin, kysymyksiin. Kysymykseen liiallisesta työn määrästä vastattiin, että harvoin mikään määrä työtä tuntuu liialliselta, kun tekeminen on kuitenkin jotain, mitä rakastaa.

Jos kaksikko voisi palata vielä lukioon, niin mitä he tekisivät? Torppa kertoo, että hän panostaisi enemmän kieliin, sillä ne ovat todella hyödyllisiä. Lempiäisen vinkki on puolestaan se, että myös koulun oheistoiminta, kuten musikaali ja ulkomaanmatkat, ovat osallistumisen arvoisia.

Saman'ehin kysymys poikien elämänfilosofiaan liittyen saa myös vastauksen: Heidän mielestään olisi hyvä yhdistää altruismi ja egoismi. Toisaalta muut ihmiset pitää ottaa huomioon tekemisessään ja olemisessaan, mutta toisaalta myöskään itseään ei saa unohtaa kokonaan.

Tilaisuuden lopuksi Espostista saatiin kysyttyä, kuten viime vuonnakin, vielä muutama kysymys. (Esposti 4/2017: Brändinä itsevarmuus). Ensimmäisessä kysymyksessä verrattiin JetiFörLivetiä siihen, mitä se oli vuosi sitten: Mikä on muuttunut? Torppa kertoo, että vaatteiden ja tarinoiden määrä ja valikoima on kasvanut, ja JetiFörLivetistä on tullut harrastuksen sijasta vartenotettava vaatebrändi ja osakeyhtiö. Lisäksi JetiFörLivetistä on kouluesittelyineen päivineen tullut Torpalle itse asiassa puolisentoista kuukautta sitten täysipäiväinen työ! Torppa on myös tatuoinut JetiFörLivetin logon jalkaansa.

JetiFörLivetin tulevaisuuteen liittyen Torppa kertoo, että lähiaikoina olisi tarkoitus julkaista yksittäisten tuotteiden sijasta kokonainen mallisto, ja näin ollen kasvattaa brändiä suuremmilla kokonaisuuksilla.

Kuten viime vuonnakin, myös tänäkin vuonna yksi kysymyksistä oli parhaat Jylla-muistot. Torppa kertoi pitäneensä siitä, miten opettajat ymmärsivät kaksikon hälläväliä -asennetta, mutteivät kuitenkaan antanut heidän suorittaa lukiota sen mukaisesti. Lisäksi hän nosti esiin Jylla-hengen ja ystävänsä. Torppa kertoi myös, että hänen ikäluokkansa tapaa vieläkin vuosittain. Lempiäinen puolestaan kertoi hauskaista japanin kurssista, joka ei kuulemma todellakaan ollut hänen kurssinsa, ja lopulta Lempiäinen jättikin kurssin kesken.

Viimevuotista haastattelua mukaillen tämäkin haastattelu päättyi kysymykseen yhdestä elämänohjeesta, jonka kaksikko haluaisi antaa jokaiselle. Torpan elämänohje on, että aina pitää pyytää apua, jos ei osaa. Lempiäisen ohje puolestaan oli: pyydä mieluummin anteeksi kuin lupaa.

JetiFörLivetiin voi tutustua tarkemmin heidän nettisivuillaan:

<https://jetiforlivet.com>

Ja vaikka sydän lyö ei, ei henkeä yksin saa,
ei muuta pyydä hän kuin lähellään olemaan.

Rikkinäinen tyttö, päivä päivältä hymyillen laulaa,
vaikka pimeys vallitsee sisällä yrittää hän silti nauraa.

Kyyneleet laskeutuvat itse juuri kun niitä pyydä ei,
elämän ilon hitaasti ne kyyneleet mukanansa vei.

Kyselee usein, jos joku koskaan kuulee,
turha ja olematon olevansa aina luulee.

Voi tyttö pieni jos vain uskaltaisi sanoa sen ääneen,
kaipaavansa ystävää, ei halua yksin itkeä jälleen.

Sukupuolen moninaisuuden hyväksyminen vaatii opettajaa

Ulrikka Repokari 18A

Sukupuolen moninaisuus on noussut viimeisen parin vuoden aikana keskustelunaiheeksi. Yläasteella seurasin keskustelua into piukalla ja toivoin, että opettajatkin nostaisivat asian esiin. Aihe nostettiin pöydälle kuitenkin vain, jos oppitunnilla opettajan sanoi jonkin sukupuoleen viittaavan sanan, kuten lakimies, tai koetti saada jonkin porukan huomion esim. sanomalla "hei tytöt". Heti tämän sanan/lauseen jälkeen opettaja usein letkautti vitsikkääseen sävyyn "tai siis ihmiset, kun eihän nykyään saa sukupuolittaa". Tämä lausahdus tuntui turhalta ja sen usein kovin ivallinen sävy sai voimaan pahoin, vaikkei sukupuolen moninaisuus ole minulle henkilökohtaisesti herkkä aihe. Toki tämä on vain oman entisen kouluni joidenkin opettajien rektio, mutta koska opettajan rooli keskustelussa on aiheena niin tärkeä, on se syytä ottaa puheeksi yleisellä tasolla.

Kun puhutaan sukupuolen moninaisuudesta, poliittinen keskustelu ja keskustelu ylipäänsä on pitkälti fanaattisten ääripäiden tappelua tai tappeluun yllyttämistä. Tällainen ala-arvoinen keskustelu

ruokkii käsitystä, jonka mukaan sukupuolen moninaisuuden myöntäminen tarkoittaa automaattisesti sitä, ettei perinteistä mies - nais -jaottelua saisi enää käyttää. Tällainen väärinkäsitys saa keskustelun vaikuttamaan turhalta ylireagoinnilta etenkin, jos aihe ei ole henkilökohtainen. Sukupuolen moninaisuudesta tulee poliittinen vitsi.

Nuorena olemme herkkiä provosoitumaan yhteiskunnallisen keskustelun sävystä ja saatamme tuomita aiheen ihan vain siksi, että keskustelun sävy tai keskustelijoiden persoonat ärsyttävät. Opettajan tulisi kuitenkin asettua tämän ilmiön yläpuolelle ja omalla esimerkillään näyttää se, että totuus on jossain ääripäiden välissä. Jos opettaja lähtee mukaan nuorissa vallitsevaan reaktioon ja provosoituu, se vahvistaa oppilaiden käsityksiä ja uskomuksia siitä, että aihe on turha ja siitä on ok vitsailla. Samalla se vahvistaa sukupuoleltaan moninaisten oppilaiden käsitystä siitä, että oma identiteetti on vääränlainen ja täytyy pitää piilossa. Näin ollen sukupuolen moninaisuudesta ivalliseen sävyyn puhuva opettaja saattaa huomaamattaan vahvistaa polarisoitunutta ajattelua ja inhottavia valta-asetelmia nuorten keskuudessa.

Sukupuolen moninaisuus on ihan oikea asia ihan oikeiden ihmisten elämissä. Se, kuinka ja millä termeillä asioista puhutaan, vaikuttaa moneen keskuudessamme ja siksi asiasta on tärkeää keskustella ja opettajien on tärkeä ottaa se huomioon oppilaille puhuessaan. Ivallinen, muka vitsikäs sävy ei kuitenkaan ole huomioonottamista. Vaikka viimeaikainen keskustelu sukupuolen moninaisuudesta tuntuisi omassa elämässä turhanpäiväiseltä valittamiselta, kannattaa yrittää muistaa, että keskustelun tavoite on vain luoda

lisää tilaa jokaiselle meistä. Meidän oppilaiden ja etenkin heidän, joille asia on henkilökohtainen, on vaikea vaikuttaa muiden nuorten keskustelun sävyyn, mutta opettajilla on siihen auktoriteettia. Opettajan pitäisi auttaa oppilaita näkemään se, ettei sukupuolen moninaisuuden myöntäminen ole uhka kenenkään identiteetille. Tarkoituksena ei ole kieltää kenenkään oikeutta samaistua perinteisiin sukupuolirooleihin, vaan ainoastaan myöntää niiden olemassaolo ja se, ettei kaikkien tarvitse niihin mahtua.

Ajankohtaista Jyllassa ja muualla maailmassa

-

11.2. / Ammattiurheilijoiden puolisoiden päivä

-

12.2. / Maan ulkopuolisen kulttuurin päivä

-

14.2. / Abishow + penkkarit

-

15.2. / Vanhojen päivä (Wanhat!)

-

19.2. / Minttusklaapäivä

-

6.4. / September: Jylla musical 2019

(Lisää infoa tulee kevään mittaan Facebookiin [Jylla Musical](#).

Liput löytyvät helmikuussa [Tiketistä](#))

-

Espostoverin apuapaja

Espostoveri vastaa lukijoiden kysymyksiin!

Hyvät lukijat! Espostiin on nyt Auta Antti -podcastin innoittamana luotu oma kysymys-vastaus-palsta. Te kysytte ja Espostoveri vastaa parhaansa mukaan mihin tahansa ongelmaan. Kysymyksiä voi lähettää osoitteeseen espostoveri@gmail.com Kysymykset julkaistaan nimettöminä, ellei kysyjä toisin toivo.

1. Miten siilejä hoidetaan?

-- Aivan kuten Ultra Bra sanoo: "Toisin kuin yleisesti kuvitellaan / siilit eivät juo maitoa", eli lähdetään siitä, että siilit ovat laktoosi-intolerantikkoja. Tarjoa siilille runsaasti puhdasta vettä ja hyönteisruokaa. Myös kana kelpaa lisukkeeksi. Voit samalla alkaa hyönteisfarmariksi, sillä jauhomadot ja muut eivät ole halvinta mahdollista ravintoa. Siilit ovat yöeläimiä, jolloin sinun kannattaa varautua öiseen tuhinaan ja juoksupyörän kolinaan. Omistaja puolestaan ei saa päiväsaikaan kolista ja tuhista kohtuuttoman paljon, sillä jatkuva heräily stressaa lemmikkiä. Kaulapantaa ja lenkkitarvikkeita siilille ei tarvitse hankkia, mutta paljon temmellystilaa se tarvitsee. Huomaathan 2. helmikuuta olevan siilipäivän!

Vastauksista kiitos kahdelle Espostoverin siilitoverille, Sulolle ja Niilolle.

2. Hoidetaanko koulutöitä samalla tavalla kuin siilejä?

-- Pitkälti kyllä! Myös koulutyöt tarvitsevat paljon tilaa, unta ja ravintoa. Jauhomatoja Espostoveri ei tosin suosittelen. Mutta kahvia kyllä, maidolla tai ilman. Opiskelijat usein väntävät tehtävien palautusaikoja vasta puolenyön paikkeille, eli he elävät samassa rytmissä siilien kanssa. Siilillä ei valitettavasti ole mitään pakkoa herätä aamukahdeksan äidinkielen tunnille. Intensiivistä tehtävien tekemistä sisältävänä yönä (tai viimeistään seuraavana aamuna) kahvi on jo miltei pakollinen. Kuten siili, koulutyöt tarvitsevat paljon fyysistä tilaa (työpöydällä, sekä tietokoneen että oman huoneen) ja henkistä tilaa (päässä). Kannattaa pyrkiä pitämään molemmat mahdollisimman häiriötekijättöminä turhan stressin välttämiseksi. Tsemppiä ykkösille ja kakkosille viimeisiin jaksoihin ja abeille kirjoituksiin!

3. Mistä saada kesätöitä?

-- Vielä on hyvää aikaa hakea! Vaikka jotkin paikat ovat menneet jo, ei pidä kauhistua: on vielä monta, joihin voit jättää hakemuksen. Eikä sitä kirjoittamista kannata pelätä. Sen ennättää tehdä viimeisenä iltana. Ei ehkä kannata, mutta jos unelmapaikkasi haku on juuri menossa umpeen, nikkaroi tekstisi paniikin voimalla. Pakko on paras inspiraatio. Google auttaa sinua paremmin kuin koulun lehti, ja esimerkiksi haku "Kesätyö *Paikkakunta* 2019" tuo todennäköisesti hyviä tuloksia. Työpaikkojen suhteen ei

kannata nirsoilla: raha tilillä ja yksi lisämaininta työkokemuksessa ovat molemmat arvokkaita. Vaikka unelmasi tuskin on siivota, seuraavalle rekrytoijalle se osoittaa, että haluat työskennellä, vaikkei se aina olisikaan mieluista.

Rekrytoijat eivät odota sinulta ihmeiden tekemistä. Älä häpeä tyhjää CV:tä tai työkokemus-kohtaa hakemuksessa -- täytyy vain yrittää vakuuttaa työnantaja muilla tavoin. Siinä ei onnistuta "olen reipas, iloinen ja sosiaalinen", "haluan oppia uutta" ja "tulen toimeen erilaisten ihmisten kanssa", vaikka ne kohdallasi olisivatkin totta. Kerro mieluummin konkreettisin esimerkein, missä hyvät ominaisuutesi näkyvät. Voit poimia tilanteita harrastuksistasi, kaveriporukastasi tai koulumaailmasta.

Haastattelussa kannattaa olla ajallaan. Ehkä myös hiukset kammattuina ja ketsuppitahrattomassa paidassa, mutta kaikista tärkeintä on käytös. Espostoveri esimerkiksi oli hakenut töihin suurtalouskeittiöön, pelannut korttinsa haastattelijan kanssa hyvin, mutta haastattelijan etsiessä paperia johon voisi kirjoittaa puhelinnumeronsa Toveri kaivoi taskustaan kuulakärkikynän ja sanoi, että voisi kirjoittaa numeron käteensä.

Yllättävää kyllä, Toveri sai työn.

Jos sinä et hosi hakemuksessa ja hepuloi haastattelussa etkä silti saa töitä, ja vanhempasi pitävät sinua saamattomana, keskity johonkin muuhun. Lomaile. Jos olet siirtymässä abivuodelle, lue syksyn kirjoituksiin. Bongaa siilejä.